

Бачкият епископ Иринеј: Истински страшно е мълчанието на постхристиянския Запад за гоненията срещу Украинската православна църква

Бачкият епископ Иринеј: Истински страшно е мълчанието на постхристиянския Запад за гоненията срещу Украинската православна църква

*Преди известно време в. «Печат» (Сърбия) публикува голямо **интервю** на йерарха на Сръбската православна църква, Бачкия епископ Иринеј. Предлагаме на читателите откъс от интервюто с отговори на архипастиря на въпроси на кореспондента на изданието.*

– Ваше Преосвещенство! Сигурни сме, че следите развоя на църковната ситуация в Украйна и това, в което се е изродила тя. Каква е оценката Ви за актуалното положение и какви са прогнозите Ви? Как виждате бъдещето на Православието в Украйна?

– Православието в многострадална Украйна е обременено, както знаем, от два обширни ракови тумора.

Първият от тях е фанатичното антиправославно униатство в Западна Украйна – плод на псевдовселенския Фераро-Флорентийски събор (1438-1439) и още повече – на тъй наречената Брест-Литовска уния (1596).

Вторият е свързан с разколническите парацърковни структури.

Едната от тях се оглавява от «Филарет» Денисенко, който бе някога кандидат № 2 за Московския патриаршески престол и се сети за своето «украинство» едва когато не успя да стане Патриарх на Москва и цяла Русия – на страната, която включваше по онова време естествено и историческата Киевска Рус, т.е. земите, които едва по времето на Ленин получиха сегашното си название и сегашните си граници. Тези граници впоследствие бяха разширени за сметка на Крим, подарен (!) на Украйна от Хрущов, въпреки че преди това Крим винаги е бил част от Русия – факт, който мъдро се премълчава от «колективния Запад», този самозван върховен арбитър по въпросите на демокрацията, морала и правата на човека.

Другата е оглавявана от «Епифаний» Думенко. Опитът за «обединението» им завърши с провал въпреки всички усилия на тогавашния президент на Украйна Петро Порошенко и неговите западни съюзници, предприемани или непосредствено, чрез политически натиск, или опосредено, чрез едностранни действия на онези православни църковни среди, които повярваха на дезинформацията за това, че каноничният украински епископат уж бил склонен към предателство, въпреки че в действителност той се оказа верен на триединната цялостност на Москва, Киев и Минск.

«Православната църква на Украйна» е създадена на каноничната територия на общопризнатата и до днес Украинска православна църква, само че без нейна воля и участие, както и без съгласието на Московската патриаршия, а също и с пълно пренебрегване на позицията на повечето автокефални Православни църкви. При това «Православната църква на Украйна» е обременена от страшна канонична «ипотека» под формата на фалшиви епископи, получили «хиротония» както от ръцете на анатемосания Денисенко, така и от тъмни личности, лишени и от епископска благодат, и от апостолска приемственост, нещо повече – свършено чужди на Православната църква.

В светлината на всичко това законната Украинска църква е достойна за всеобщо уважение и възхищение: знаейки предварително какво ѝ предстои, тя запази непоклатима вяроност към каноничния ред и единството на Православието въпреки оказвания срещу нея натиск, насилственото заграбване на храмовете и все по-откритите гонения. А гонението от страна на киевските власти в действителност с времето ставаше все по-безмилостно и жестоко: отнета беше

Киево-Печерската Лавра, от която бяха изгонени монасите и студентите-богослови, арестувани бяха уважавани и достойни архиереи, и така нататък, и така нататък. Кулминация на гоненията и страданията на Църквата, подобни на онези през най-мрачните години на съветската власт, стана опитът да се забрани и ликвидира самата Украинска православна църква.

Право да си кажем, Съветите никога не са стигали до такава степен на безумие и омраза. Да, те унищожаваша храмовете и манастирите, а повечето от оцелелите оскверниха и затвориха (преди Втората световна война, доколкото знам, е имало само два «действащи» храма на територията на Украйна – един в Киев и един в Одеса); да, те убиха десетки, а може би и стотици хиляди епископи, свещеници, монаси и вярващи по целия Съветски съюз, а милиони други бяха изпратени на скръбните «острови» (всъщност ужасяващи лагери) на «Архипелага ГУЛАГ»; да, те извършиха това и много други злодеяния, но до формално решение на висшия властови орган, с което Църквата би била просто забранена и закрыта, по тяхно време не се стигна.

На Църквата Христова в нейната съборна цялост и пълнота, по думите на Христа, *и портите адави няма да надделеят* (Мт. 16:18), а *светилника* на отделната местна или Поместна църква може да отмести (Откр. 2:5 и 3:3) само Той и никой друг, и това още от апостолско време и до наши дни се случва само тогава, когато нейните членове не се каят за греховете си, отричат се от правата вяра и изпадат в ереси (Откр. 2:14-16), не живеят според правилата на християнския морал (Откр. 2:20), пък и изобщо стават *хладки* във вярата (Откр. 3:15-18).

Онези, които въпреки тази евангелска истина искат да ликвидират Църквата, могат в действителност да ликвидират само самите себе си, едновременно закопавайки своята държава в гроба, от която тя вече не може да излезе, подобно на митичния вампир, а да не говорим пък да възкръсне.

Само че за съжаление всички изброени от мен факти не са най-лошото в духовно-нравствен смисъл. Истински страшно е преобладаващото мълчание на постхристиянския Запад и неосъждането му на антихристиянските – или по-точно на антихристовите – усилия на днешната Антирусия. Въпреки че идеолозите му леят сълзи по повод на намиращите се уж под заплахата права на «ЛГБТ-населението» и други категории хора и животни, чак и на бездомните кучета, но «не забелязват» страданията на хората в Украйна (каквото и да означава тази дума!) и почти не забелязват страданията на населението в Близкия Изток, а да не говорим пък за неотдашните и сегашните страдания на сърбите, наклеветени и маргинализирани от «международната общност» на колективния Запад. А най-страшно е мълчанието или в най-добрия случай нечленоразделното мъккане на християнския свят, включително и на една значителна част на православния свят.

– В каква степен процесът на румънизация на молдовското население и опитите за изваждане на Молдова от руския свят са свързани с все по-откритите изявления на Мая Санду, че предизвикателствата на времето изискват само една църква в Молдова, а именно, както смята тя – Бесарабската епархия на Румънската православна църква?

Самите молдовци открито заявиха, че искат да останат това, което са. Макар и да говорят на един от диалектите на румънския език, те не искат да бъдат погълнати от Румъния. Освен това в Молдова освен молдовското мнозинство живеят и много руснаци, както и представители на други народи, сред които са например гагаузите, които по произход са тюркско племе, но изповядват православната вяра.

Църквата в Молдова не е ни най-малко ощетена и притеснена от това, че принадлежи към Московската патриаршия в статус на автономия; повечето епископи и свещеници са молдовци, богослуженията се извършват на техния език, нищо не пречи на нормалното течение и развитие на църковния живот. Същевременно руснаците и другите славяни използват в храмовете църковнославянския, а в бита – руския и други езици.

Стремежът за отделяне на Молдовската митрополия от Руската църква е породен не от някакъв проблем, а да не говорим пък за някаква реална необходимост. Напротив, той свидетелства от една страна за експанзионистичния дух на румънската държавна и църковна политика, а от друга – за неизменния антируски дневен ред на днешния Запад, в послушание на когото, за никого не е тайна това, се намира днешното държавно ръководство и политическия елит на Молдова.

Появява се въпросът: какво ще стане, ако в един прекрасен ден Бесарабия и Буковина, тоест днешна Молдова, се окажат отново пряко или косвено под контрола на Русия? Какво ще стане, ако днес или утре начело на страната се окаже лидер, който няма да бъде «прозападен», а по естествени и разбираеми причини ще се ориентира на Изток? И най-сетне, ако всяка нова политическа и идеологическа ситуация ще подразбира и съответните манипулации с Църквата, то къде ще е пределът на всичко това?

Вземайки под внимание всичко това и други подобни факти, аз смятам, че г-жа Мая Санду трябва да остави Църквата на мира и вместо да се занимава с чужди за нея дела, т.е. с въпросите на църковното устройство, да се заеме с решаването на проблемите, с които се ограничават служебните ѝ задължения: социалните, икономическите и другите подобни проблеми на нейната държава.

– Защо според Вас словосъчетанието «сръбски» или «руски свят» безпокои толкова силно всички дежурни критици на Сръбската и Руската православна църква?

– Вече споменахме печалния, но общоизвестен факт, че не само в съседните държави и псевдодържавни образувания, но и в собствената ни страна има хора, на които пречи и дори ги лишава от спокойствие самото прилагателно «сръбски» (сръбска, сръбско). Прилагателното «руски» също им пречи, особено ако става въпрос за руския свят.

Във връзка с това бихме могли да си поиграем със смисъла на тези думи, та нали думата «мир» в словосъчетанието «Русский мир» има на руски двойствено значение и напомня за израза «рах Americana» или «американски мир», от който споменатите хора изпадат в екстатичен възторг. Междувременно всички знаем какво означава «рах Americana» и как изглежда тя на практика. Става дума за колониалната психология на хората, които приемат всеки вид хегемония на САЩ: икономическа, военна, културна... На този синдром се е поддала и значителна част от европейския континент. И ние, които живеем на границата между Изтока и Запада, със съжаление наблюдаваме как забележителните култури, раждани и отглеждани от Европа в течение на столетия, буквално изчезват в американския melting pot (казан за претопяване). А съпротивата срещу тези процеси поражда споменатия от Вас феномен – дори отделни думи предизвикват неприемане и враждебност. Нека обаче да разглеждаме европейския контекст като смекчаващо обстоятелство за отечествените привърженици на американската хегемония!

Ще изкажа мнението си за споменатия от Вас термин. Това ново словосъчетание «сръбски свят» е важна част от политическия дискурс, но именно като понятие. На църковната терминология то е чуждо. Терминът, който използва Сръбската патриаршия и който лично аз смятам за по-правилен, е «сръбско духовно и културно пространство». Това пространство обхваща всички сръбски светове, общуването в него се осъществява без контрол и митнически тарифи, а единственото ограничение, което познава то, е общонародното и индивидуалното самосъзнание и стремежът към всеобщо мирно процъфтяване на народа.

Такива изрази като «рах Romana», «руски свят», «византийски свят», «рах Americana» и подобните на тях са основани върху геополитически реалности. Това обаче не се отнася към термина «Православен свят», който обхваща преди всичко вярата и духовните ценности, включвайки в себе си цялата съвкупност на всички елементи на историческото битие, живота и опита на православните християнски народи в тяхното съборно единство и взаимопроникване, както и в постоянния им диалог с други религии и култури. Съответства му и терминът «Православна вселена», който е негов синоним.